

Schmidt Mária:

Kifosztva és elárvulva – Németország a hatvannyolcasok szorításában

http://www.komment.hu/tartalom/20120207-velemenyschmidtmaria-nemetorszag-a-hatvannyolcasok-szoritasaban.html?SYSref=NONE&cmnt_page=1

Németország súlyos identitásválsággal küzd. Egy évszázaddal az első világháború kitörése, több mint hat évtizeddel a második világháború befejeződése és két évtizeddel a harmadik, hidegháborúnak nevezett megmérettetés után, a németek még nem munkálták ki saját narratívájukat a huszadik századról. Nem képesek kiszabadulni a tettes-áldozat, ártatlan-bűnös, vesztes-győztes ellentétpárok hamis és megtévesztő világából. Gazdaságát rekordidő alatt talpra állította, polgárainak lelkét azonban még mindig nem tudta újraépíteni. Milyen következményei vannak ennek Németországban és Európában? Schmidt Mária esszéje.

1. "This war represents the German revolution, a greater political event than the French revolution of the last century."

Disraeli, House of Common, 9th Febr, 1871

Németország fiatal ország. Csak a 19. század végén, 1871-ben jött létre az úgynevezett kisémet egység által, vagyis Poroszország vezetésével, Ausztria kiszorításával. Az új Német Császárságot január 18-án szimbolikus helyen, Versailles-ban, a napkirály, XIV. Lajos pompás palotájának tükörtermében, a francia nagyhatalmiság szimbolikus helyszínén kiáltották ki, miután a porosz-francia háborúban a porosz vezetés alatt álló német csapatok megalázó vereséget mértek Franciaországra. Arra a Franciaországra, amely a napóleoni háborúk során sorra elfoglalta, kifosztotta és megalázta a német államokat, felszámolta a már csak formailag létező Német-római Birodalmat, romba döntötte Poroszország gazdaságát, az elviselhetetlenség határát súrolóan súlyos hadisarcot vetett ki rá, sőt, állami létét is fenyegette. Annak ellenére, hogy Franciaország Napóleon leverését követően elvesztette nagyhatalmi státuszát, képes volt arra, hogy terjeszkedő politikáját egyfajta romantikus fénytörésbe állítsa, Napóleont pedig tragikus hősként, igazi "supermanként" láttassa.

Van mit tanulnunk tehát Franciaországtól, hiszen véres és kegyetlen forradalmát, embertelen és igazolhatatlan terrorrendszerét, Európát végigabló és leigázni kész császárat követendő példaként állította be és fogadtatta el több egymást követő európai nemzedékkel, sőt arra is képes volt, hogy mindezt a mai napig szinte változatlan intenzitással életben tartsa.

Franciaország Elzász-Lotaringia elcsatolását összeurópai veszteségnek láttatta, a párizsi kommuné vészét jósló epizódját pedig követendő példaként kínálta fel az egyre jelentősebbé váló baloldalnak. Az a legenda terjed még ma is, hogy Franciaország mindkét világháborút "győzelemmel" fejezte be, mint ahogy a náccikkal szemben hősieen ellenálló francia nép mítosza is helyet kapott kontinensünk szinte minden középiskolai tankönyvében. Kollaborálásukról, bábállamukról, súlyos és különösen a második világháborúban elszenvedett megalázó vereségükről ugyanakkor az elmúlt évtizedekben szinte szó sem esett.

"Győztes" státuszára hivatkozva tölt be Franciaország a mai napig tényleges súlyánál, gazdasági teljesítőképességénél, illetve az elmúlt két évszázadban nyújtott teljesítményénél lényegesen nagyobb szerepet a világ (ENSZ BT-tagság), illetve az Európai Unió életében. Bár az új Német Császárság a sedani harcmezőn játszi könnyedséggel legyőzte az őt provokáló

Franciaországot, a propaganda területén máig ható súlyos vereséget szenvedett. A porosz jelző a békétlenség, a militarizmus, a kegyetlenség, a szűkkeblűség, a parancsuralmi rendszer szinonimájává vált. Vállalhatatlan, szégyellni való, nyomasztó örökséggé.

2. *"Die enormen Veränderungen in der Welt können keine Entschuldigungen dafür sein, wenn man keinen Standpunkt oder keine Idee hat, wo man hingehört und wo man hin will."*

Helmut Kohl, 2011

A Német Császárságot megteremtő Poroszország kora legfiatalabb, legmodernebb európai állama volt. A 19. század közepétől kezdve - először a Német Unió, majd az Északnémet Szövetségen belül, később a vezetésével egyesített Német Császárságban -, Európa többi államával megegyezően, olyan alkotmányos monarchiát működtetett, mely biztosította állampolgárainak a legfontosabb szabadságjogokat, garantálta jogbiztonságukat, és hatékony közigazgatással tette számukra elviselhetővé a mindennapokat.

Az Európa közepén megszervezett új német birodalom, a vaskancellár, Bismarck hatalmas történelmi teljesítménye, maga alá gyűrte az alapító Poroszországot, és egyesült nemzetté tette a németeket. Olyan országot teremtett, mely modern hadseregével, iparával, példamutató szociális és oktatási rendszerével Európa és egyben a világ mintaországává vált. Itt volt a legkiterjedtebb a választójog, itt vezették be először a munkavállalók betegségi (1883), baleseti (1884), illetve munkanélküliség elleni biztosítását, valamint az öregségi, vagyis nyugellátást (1889). Már 1853-ban, elsőként, betiltották, hogy 12 éven aluli gyermekeket foglalkoztassanak a gyárakban. "Biztosítsd a munkásembernek a jogot a munkához, ameddig egészséges, adj neki támaszt, amikor beteg, és gondoskodj róla, ha idős" - mondta Bismarck kancellár a Reichstagban 1862-ben. Az első világháborúig tizenhatmillióan kötöttek betegségi és nyugdíj-, és mintegy huszonnyolcmillióan ipari baleset elleni biztosítást. A Német Császárság a 20. század elejére Európa vezető gazdasági hatalmává vált. Ipari termelése 1870 és 1913 között megnyolcszorozódott, miközben a világ vezető gazdasági hatalmának számító Nagy-Britanniáé a duplájára nőtt, Franciaországé pedig megháromszorozódott. Acéltermelésben Németország már 1893-ban lekörözte a briteket, 1910-re vas- és acélexportja is túlszárnyalta a szigetországét. A német elektromos ipar adta a világ áramtermelésének egyharmadát, többet, mint a brit és az amerikai együtt. Az első világháború végéig a Német Császárság rendelkezett a világ legfejlettebb jóléti rendszerével.

A vesztes háború után megszerveződő weimari köztársaság mintegy két évtizede alatt Németország kétszer is megtapasztalta, hogy gazdasága összeroppant, fizetőeszköze elértéktelenedett, az egykor oly sűrűre szőtt szociális hálóját darabokra foszlott. Tömeges munkanélküliség, állandósult vezetési válság, demokraták nélküli demokrácia képezték az alapját annak a választói döntésnek, amely Adolf Hitler és a Nemzetiszocialista Német Munkáspártot juttatta kormányzati felelősséghez. Az 1933 és 1945 közötti időszak Harmadik Birodalma és az általa elkövetett szörnyű embertelenségek a mai napig szünni nem akaró tehertételként nyomasztják a német társadalmat.

A második világháborúból eszmélni kezdő Német Szövetségi Köztársaság a Német Császárság szociális berendezkedését tekintette mintának, amikor az adenaueri-erhardi szociális piacgazdaság kiépítésével a jóléti állam alapjait lerakta. Az a szociális ellátórendszer, melynek eresztékei oly drámaian meglazulni látszanak az utóbbi években, ?????????? a bismarcki német birodalom korszakos újítása volt.

3. "Aki emberiséget mond, be akar csapni."

Carl Schmitt

Másfél évszázadon keresztül csodájára járt a világ a német iskolarendszernek. Az óvodától az egyetemekig itt működtek a legszínvonalasabb, legjobb képzést biztosító intézmények. A porosz iskolák órarendjét és az érettségi vizsgák követelményrendszerét a napóleoni háborúkban lepusztított Berlin oktatási és kulturális minisztere, Wilhelm von Humboldt alkotta meg és vezette be. Ez az oktatási rendszer biztosította a háttérét annak a hatalmas kulturális és tudományos teljesítménynek, ami Németország felemelkedését lehetővé tette. A német iskolákban folyó magas szintű képzés és oktatás túlélte a két világháborút és a nagy gazdasági válságot, de a hatvannyolcas nemzedék pusztításai mára végérvényesen padlóra küldték.¹ Ezért van a német diákok tudásszintje a teljesítményüket mérő nemzetközi összehasonlításokban Liechtenstein és Mexikó között. ???

A hatvannyolcasok igencsak lelkesednek az oktatás és a nevelés folyamatos átalakításáért, mindenekelőtt azért, hogy a társadalom jövőjét ezen keresztül a kezükbe vehessék. Ha valaki, ők aztán igazán hisznek abban, hogy az emberi természet az oktatás-nevelés folyamán könnyűszerrel megváltoztatható, és az új típusú, mi úgy mondtuk, szocialista típusú ember megalkotása, ha van rá eltökéltség és megfelelő a módszer, egykettőre meg is valósítható. Lehet, hogy ennél, mármint az új típusú szocialista ember megalkotásánál kevesebbrel is beérték volna, mindösszesen a szociális különbségeket kívánták és kívánják az oktatási rendszerrel kiküszöbölni. Ezért tekintenek az iskolára egyfajta kísérleti laboratóriumként, ahol a társadalmi igazságtalanságok kiigazíthatóságával foglalkoznak. Ezt a célt folyamatos reformattakjaik ellenére sem tudták elérni, sőt épp ellenkezőleg, az elmúlt másfél száz évben a továbbtanulási lehetőségek szempontjából soha nem volt ennyire meghatározó a diákok családi háttere, mint ma. Az évtizedek óta tartó reformdüh eredményeként a német iskolarendszerben a tanulók által elért eredmény jelenleg elsősorban szociális helyzetük függvénye. Az 1968 után bevezetett reformok előtt a német oktatás és iskolarendszer erőfeszítés- és teljesítményközpontú volt. A hatvannyolcas nemzedék "haladó pedagógiája" azonban harcot hirdetett az érdemjegy-diktatúra és a teljesítményalapú különbségtétel ellen. (Ezt akarta Magyar Bálint nálunk is meghonosítani.) Nem csoda, hogy a német oktatási intézmények nagy számban bocsátanak ki rosszul, alig vagy egyáltalán nem képzett fiatalokat. Ahogy Jan Fleischhauer könyvében hosszasan taglalja (Unter Linken. Von einem der aus Versehen Konservativ wurde, rororo, 2010), 2010-ben a német iskolások 25 százaléka hagyta el úgy az oktatási intézményeket, hogy nem tudott kielégítően számolni, írni, olvasni. Mindenekelőtt azokban a tartományokban drámai a helyzet, ahol az oktatás a balliberális reformerek kísérletező terepévé vált, így Hamburgban, Hessenben, Vesztfáliában. Ezekben a vidékeken nemcsak az össziskolai (Gesamtschule) modellt erőltetik, de az integráció elsőbbségére hivatkozva minden eszközzel gátolják a differenciálódást, és azt tervezik, hogy a gimnáziumi képzést két évre korlátozzák. A 2006-os PISA-felmérés szerint a német diákok 40 százaléknál egy év matematikaoktatás semmilyen teljesítménygyarapodást nem eredményezett, további nyolc százalékuknál a matektudás csökkenését állapították meg. Annak ellenére, hogy a balos oktatási szakemberek ilyenkor rutinszerűen a forráshiányok szűkösségére szoktak hivatkozni, Fleischhauer megállapítja, hogy Németország fajlagosan ugyanannyit költ oktatásra, mint a PISA-felmérésekben éllovas Finnország, vagyis diákonként évi 7000 eurót, ami 3000-rel-több, mint az OECD-országok átlaga. A német oktatási rendszer évtizedek óta tartó "demokratizálása", vagyis lejtmenete azt eredményezi, hogy túl kevés kiváló és túl sok leszakadó kerül ki a rendszerből. Mindez közvetlenül és közvetve is kihat a

---

¹ Most és a továbbiakban is, az aláhúzások tőlem származnak. (KK)

munkaerőpiacra, és igencsak beszűkíti a jövő alapját képező innovációs potenciált.

A ballib egyenlősítést célzó oktatási elképzelései figyelmen kívül hagyják az egyént és azt a tényt, hogy vannak tehetségesek, akiket képességeik kibontakoztatásában kell segíteni, és vannak olyanok is, akiket több odafigyeléssel kell támogatni abban, hogy tartani tudják a tempót. Az egyenlő bánásmód elvének erőltetése tehát káros és kontraproduktív. Pont az lenne a hatékony oktatási, képzési és nevelési rendszer lényege, hogy ne egyenlően, hanem minél inkább személyre szabottan bánjunk az iskolába kerülő diákokkal. A hatvannyolcas doktrinerek a felmerülő problémák kezelésére a legrosszabb válaszokat adták, folyamatosan csökkentették az elvárásokat, vagyis a színvonalat. Leegyszerűsítették a helyesírást, a mondatszerkezetet, a feladatokat stb. Ezért ontja magából a rendszer a félig és egészen analfabétákat. A helyesírási követelmények lazításáról folytatott vitákban már a hetvenes években olyan érveket fogalmaztak meg, amelyeket bármely stand upos fellépő egy az egyben felvehetne a műsorába. Például, hogy a nyelvtani szabályok megtanulása és betartása arra dresszírozza a tanulókat, hogy a tulajdon elosztásának gyakorlatát se kérdőjelezzék meg (Siegfried Jager, 1973). Vagy: ahhoz, hogy a diákot eloldozhassuk a tradícióktól, szükség van arra, hogy megszabaduljon a megszokott íráskép emlékeitől. Ezáltal képessé tesszük arra, hogy távolságot tartson kulturális kötöttségeitől (Wolfgang Lempert, 1971). Szóval nemcsak hogy nem kell, de egyenesen nem is korszerű a helyesírással bajlódni, a diákokat azzal terhelni a modern Németországban. A hatvannyolcasok felfogása szerint a teljesítménykényszer bizonyítottan antidemokratikus. Ezért oktatáspolitikusaik hadat üzentek az érdemjegyeknek, sőt, az értékelésnek is. Vagyis lustának, nemtörődömnek és alkalmatlannak lenni nemhogy nem szégyen ma Németországában, hanem egyenesen elvárás. Jelentem, ennek aztán egyre szélesebb körben eleget is tesznek. Hol van már az az idő, amikor a németeket alaposnak, pontosnak, akkurátusnak, szorgalmasnak tartották? Nemrég néhány napot Hessenben, a balos oktatási reformok egyik fellegvárában töltöttem. A kisvárosokat, falvakat látva érdektelen, unalmas és kiábrándult fiatal és középkorú emberekkel találkoztam. Akivel a szolgáltatásban kapcsolatba kerültem, hacsak nem színes bőrű volt, udvariatlan, kelletlen, egyes esetekben pofátlan volt. Lerítt róluk, hogy meg vannak sértődve, hogy dolgozniuk kell. Az utcákon nem láttam gyerekeket, babakocsit toló családokat, sem időseket. Ha még vannak, őket nyilván rejtegetik valahol. Wetzlar hatalmas bevásárlóközpontjában nincs játékbolt, sem gyerekruhabolt. Nem tudtam a kisunokámnak ajándékot venni. Még szerencse, hogy hazafelé megálltunk pár órára Bambergben. Mintha egy másik kontinensre léptünk volna. Kellemes emberek, normális élet. Bajorország. Ahol még rendben vannak az iskolák, ahol még nem fecsérlik el a tehetségeket.

Egykor, a 19/20. század fordulóján, kilencezer amerikai tanult német egyetemeken. Amikor az amerikai gazdasági társaságot (American Economic Association) alapították, a hat alapító közül öt Németországban tanult, a társaság első huszonhat elnökéből legalább húsz. 1906-ban a Yale Egyetem egyik professzorának kimutatása szerint az USA száz vezető közgazdászának és társadalomtudósának több mint a fele legalább egy évet tanult Németországban. (Jonah Goldberg: Liberal Fascism: The Secret History of the American Left, From Mussolini to the Politics of Meaning, 94. o.) Ma hány amerikai, külföldi választ német egyetemet? Miért is tenné? A Time magazin 2008. október 9-i összeállítása szerint a világ felsőoktatási intézményei között az első ötvenben nincs német intézmény. Az első százba két német egyetem fért be, az 57. helyen a heidelbergi, a 76.-on a müncheni egyetem végzett. A 137. és a 190. hely között található több nagy múltú, egykor világszínvonalú német egyetem, a berlini Freie Universität, Freiburg, Tübingen, Göttingen, Frankfurt am Main, a berlini Technische Universität és a stuttgarti egyetem.

De akkor mitől ilyen piszok erős és versenyképes a német ipar és a német gazdaság?

4. "Mivel magyarázzák Nyugat-Európa gyávaságát?"

Kertész Imre

Ritkaságszámba megy az az önfeladó hozzáállás, amire a német értelmiségiek kényszerítik hazájukat, de lehet, hogy politikailag korrektebb, ha a működési terület megnevezésre szorítkozom (már majdnem életük terét írtam, de az esetleges rossz konnotációk miatt még időben visszahőköltem). Nálunk is vannak hatvannyolcasok, és balliberális értelmiségi is akad néhány, persze, hogy doktrinerek és bigottak ők is, de annyira csak nagyon kevesen hazafiatlanok közülük, mint német példaképeik, és ami még fontosabb, nekik nem sikerült a magyar társadalomból olyan szinten kiölni az önvédelmi reflexeket, mint német elvbarátaiknak. Elborzasztó az a rombolás, amit Németországnak okoz balliberális értelmiségének évtizedek óta tartó szellemi terrorrendszere. Németországban ma mindenki meghunyászkodik, beáll a sorba. Ugyanis a politikailag korrekt beszédmód elleni legkisebb vétket is kíméletlenül megtorolják. Nem véletlenül állapította meg Viktor Jerofejev orosz író, aki szamizdat szerzőként saját bőrén tapasztalta meg a szovjet cenzúra mibenlétét, hogy a politikailag korrekt kánon nem más, mint a cenzúra egyik, nem is túl kíméletes formája. Aki tehát némethonban önálló gondolatot mer megfogalmazni, a mainstreamtől eltérő véleménye van bármiről, és azt ki is fejt, bizton számíthat arra, hogy egy emberként szabadul rá a balliberális szellemi terrorbrigád, és addig nem nyugszik, amíg ki nem csinálja (Merz, Nolte, Sarazzin, Walser stb.). A magát demokratikusnak tartó Németországban sokkal rosszabb a helyzet a szólásszabadsággal, mint amilyen a kádári Magyarország utolsó évtizedében volt, pedig akkor a pártállam cenzúrája mindent megszürt. Miközben a német megmondóemberek és politikai képviselőik 2010 végén szakmányban aggódtak a magyar médiatörvény miatt, vethetnének egy pillantást arra, milyen szabad és sokszínű vélemények hangzanak el Magyarországon.

Németország súlyos identitásválsággal küzd. Elfogadom, hogy nem volt ereje sem az első, sem a második világháború elvesztése után arra, hogy a győztesek értelmezési keretén lazítson. Egy évszázaddal az első világháború kitörése, több mint hat évtizeddel a második világháború befejeződése és két évtizeddel a harmadik, hidegháborúnak nevezett megmérettetés után, amit ráadásul Németország egyik fele a győztesek oldalán fejezett be, a németek még nem munkálták ki saját narratívájukat a 20. századról. Nem képesek kiszabadulni a tettes-áldozat, ártatlan-bűnös, vesztes-győztes ellentétpárok hamis és megtévesztő világából. A 21. század olyan új kihívásokat állított Európa elé már eddig is, amelyeknek nem tudunk eleget tenni mindaddig, amíg a 20. század fogva tartja Európa legerősebb országát, az pedig bennünket. Németország az Európai Unió legerősebb gazdasága, a világ harmadik leggazdagabb országa. A hivatalos szegénységi küszöb havi 1600 euró (nettó), majdnem kétszer annyi, mint a magyar átlagkereset (Reinhard Mohr: *Das Deutschlandgefühl, Eine Heimatkunde*, Rowohlt, 2005, 15. o.). A Német Szövetségi Köztársaság a második világháborút követően, a pusztítások ellenére, alig egy évtized alatt a világkereskedelem második helyezettjévé küzdötte fel magát. Főnixmadárként emelkedett ki a hamuból, ahogy azt Edgar Wolfram olyan találóan megfogalmazta. Gazdaságát tehát rekordidő alatt talpra állította, polgárainak lelkét azonban még mindig nem tudta újraépíteni. A német lélek sírkövére azt írnám: Megfulladt baloldali elitje és a holokauszt rituálék szorításában.

5. *"Minél kevesebb a saját felelősség, annál több az állam szabályozási szükséglete."*

Jörg Haider

A hatvannyolcasok apátlan nemzedék. Nemcsak azért, mert a második világháború után minden tizedik gyermek házasságon kívül született, hiszen az apák nem jöttek haza a háborúból, vagy csak évekkel később a fogságból. Minden öt 1916-25 között született fiú közül kettő meghalt vagy eltűnt. 11 millió egykori Wehrmacht-katona került hadifogságba. A legújabb kutatások szerint 5,3 millió katona esett el, illetve halt meg fogságban. A civil áldozatok száma 1 millió körül lehet. A háború utáni nélkülözésnek, éhínségnek közel 9 millióan estek áldozatul. Nem sirattuk el azokat a németeket, akik a háború utáni bosszú sok esetben vétlen áldozataivá váltak. Nem beszélünk azokról a német hadifoglyokról, akiket szándékosan pusztítottak el, a tervekről, amelyek azt célozták, hogy Németországnak megtiltsák, hogy saját ipara legyen, lakosságának egy részét pedig Afrikába száműzték volna. Vagy arról, hogy azt tervezték, hogy Nürnberg vízhálózatába mérget juttatnak, és ezzel gyilkolják le lakosait. Alig esett szó arról, milyen kegyetlen tömeggyilkosságokat hajtottak végre "egyszerű" lengyelek és csehek Sziléziában és a Szudétaföldön a helyi németység körében. És azt sem szokás felemlíteni, hogy Edvard Benes, aki hazája védelmére csak külföldre távozása után buzdított, 1945-ben a rádióban azzal fenyegette meg a németeket, hogy "Jaj nektek, háromszor is jaj! Kiirtunk benneteket!" Az a barbár kegyetlenség, amit a háború után a németekkel szemben a csehek megengedtek maguknak, csak a náciéhez mérhető. Úgy látszik, a csehek azzal álltak bosszút a német megszállásért, kollaboráns és az ellenállás legkisebb jelét felmutatni nem képes magatartásukért, hogy a védtelenné váló és kiszolgáltatott, mások által legyőzött ellenféllel szemben utat engedtek legaljasabb indulataiknak. Kínzókamráknak rendeztek be iskolákat. A prágai Strahov futballstadionba mintegy 15 ezer németet gyűjtöttek össze. Ott a cseh örök azzal szórakoztak, hogy a németeknek megparancsolták: fussanak az életükért, miközben legéppuskázták őket. 1953-ban még mindig 3 millió hadifogoly dolgozott kényszermunkásként a Szovjetunióban. Minden negyedik német gyerek apa nélkül nőtt fel, és akinek volt, az sem tudott mit kezdeni vele. És nem is akart. A háború, a front, a fogság, az újrakezdés traumáit nem enyhítette, nem oldotta fel a kibeszélés. Nem folyt gyászmunka. Ha meg is fogalmazódtak kérdések, nem voltak, nem lehettek rá válaszok. Mindent és mindenkit elborított a hallgatás, az elhallgatás. A szülők nemzedéke idegenné lett és maradt. Kínos volt, és az is maradt. Csupa potenciális és/vagy tényleges tettes, akinek élete kellemetlen tény, még akkor is, ha eltartotta, felnevelte, fizette őket. Még akkor is, ha újjáépítette, felvirágoztatta az "NSZK-nak nevezett, amerikai felügyelet alatt álló maradvány-köztársaságot". (Mohr, 107. o.) Még akkor is, ha jólétet, szociális biztonságot teremtett a számukra. De nem jött létre a generációk közötti érzelmi azonosulás. És ezt az érzelemhiányos állapotot a fiúk nemzedéke kiterjesztette az országra is, arra az országra, amelyet apáik rendeztek be, építettek fel a számukra.

A német balliberális értelmiségi érzelemszegény, ezért magányos, vagyis szingli, és persze arrogáns, mert boldogtalan. És tanácstalan is, mert már nem is tudja, hogyan is változtathatna mindezen, hiszen pont ott van, és minden úgy van, ahogy eltervezte. Elérte azt, amire vágyott. Biciklivel jár, nem károsítja a környezetet, sovány és biokosztot eszik, kivéve, ha valami drága trendi étterembe megy. Alternatív művészeti happeningekre jár, amikről csak a vak nem látja, hogy az elnyomottakkal való szolidaritás kifejezésének legautentikusabb terepe. Feltehetőleg ezt a célt szolgálta az is, hogy a 2002/2003-as téli divat Berlin-Mitte butikjaiban az Új Német Vörös Hadsereg divat, Prada-Meinhof, Terrorista sikk kollekciókkal jelentkezett. (Mohr, 123. o.). Ez persze belefért a politikailag korrektek gondolkodásmódjába. Mert a

hangsúly az idomuláson van. Olyan erős a konformizmus nyomása, annyira létszükség, hogy illeszkedjenek, hogy besimuljanak, hogy ezért az önfeladás sem tűnik túl nagy áldozatnak. Az eredmény azonban az, hogy nincs család, nincs gyerek, unoka, szülő, nagyszülő. Akkor meg minek? Németország kihálófélben van. Termékenységi aránya 1,35 gyermek/nő. (Sajnos, a mienk meg 1,3, a nagy nemzeti buzgalom ellenére.) Egy olyan nemzet, amelyik nem reprodukálja önmagát, nem tervezhet hosszú távra. Ezért nincsenek nemzeti érdekei sem (Spengler, Asia Times, 2011. nov. 16.).

A hatvannyolcas generáció a hetvenes évek óta sorra elfoglalta az intézményeket, mindenekelőtt a közhivatalokat és az egyetemeket. 1972 és 79 között a professzorok száma 35 százalékkal nőtt. Ezeket az állásokat mind ők töltötték be. Már évtizedek óta övék az összes tanszékvezetői poszt, professzori szék, ők állítják össze a tananyagot, választják ki tanítványaikat, nevezik ki utódjaikat. Uralják a társadalomtudományokat és a médiát. Beteljesülni látszik Julius Langbehn 1891-es figyelmeztetése, hogy a professzorok Németország nemzeti betegsége. És tényleg, évtizedek óta a ballib értelmiségi elit szabja meg a normákat, helyesebben: ők maguk a norma. Az ő normájuk szerint az válik közérdekké, ami céljaikat a legjobban szolgálja. A ballibek többek között arról ismerik meg, hogy önös érdekeiket mindig hatalmas erkölcsi ködfelhőbe burkolják. Minél nemesebb a cél: világbéke, atommentes föld, kiháló fajok, állati jogok; gyermekszegénység; pedofília, nőellenesség, rasszizmus, antiszemitizmus elleni harc stb., minél nagyobb erkölcsi felhajtást rendeznek, annál nyilvánvalóbb, hogy még több pénzt, befolyást, hatalmat akarnak. Ők a megmondóemberek és a mindenben szakértők, ők tematizálnak, és övék a nyelv. Balos, marxista nyelv és fogalomkészlet, amitől mi, az egykori kommunista országokban éppen mostanában próbálunk végre valahára megszabadulni.

A hatvannyolcas elit a jóléti társadalom terméke, élvezője és képviselője. Identitása jólétén, luxusfogyasztásán nyugszik. Haza, család, szülőföld nem köti. Világpolgárnak tartja magát, bár a világról leginkább a világmárkák jutnak az eszébe, és az a kényelmes élet, amit magának biztosított. Jól fizető állás, alig teljesítménnyel, nagy presztízzsel. Negyven éven keresztül élvezték a megosztott világ felelőtlen dolce vitáját. Azt a kegyelmi állapotot ugyanis, amit későbbi születésüknek köszönhettek, arra használták fel, hogy szüleik, nagyszüleik generációjával szemben maguknak tartsák fenn a számon kérő, elszámoltató, sőt ítéletet hozó szerepet. Mindezt addig fokozták, amíg az öngyűlöletet rituális kényszerré nem tették. Erre alapozzák azt az erkölcsi felsőbbrendűségi érzést, ami a mai napig eltölti őket. Erre az erkölcsi fölényre hivatkozva adtak felmentést maguknak mindenfajta felelősségvállalás alól. Ha pedig nem kell felelősséget vállalni, akkor erőfeszítésre sincs szükség. A "világbéke", (2010-ben a megkérdezettek 75 százaléka nem akarja fenntartani a Bundeswehrt), ami persze mindig nagyon fontos volt a számukra, és ma is lelkesedéssel tölti el őket, amúgy is a győztesek felelőssége volt. A haladó társadalmak létrehozásán pedig a vasfüggönyön túl munkálkodtak. Nekik is drukkoltak persze, mint ahogy a világbékéért sem szüntenek meg aggódni, csak hogy mindkettő kívül esett a kompetenciájukon, felelősséget tehát nem vállaltak érte. Most azonban, mióta szüleik, nagyszüleik generációja átadta nekik a porondot, és minden hatalom az ő kezükben van, felelősséget kéne vállalniuk, amire képtelenek. Mert csak moralizálni, ítélni és fintorogni tudnak, de az élet tényeivel megbirkózni, a realitásokat figyelembe véve felelős magatartást tanúsítani - az meghaladja a képességeiket. Ahogy felnőtté sem tudtak válni, pedig már a hatodik ikszükön is túl vannak. Súlyos következményei vannak, és még súlyosabbak lesznek annak, hogy az Európa legnagyobb, leggazdagabb országát vezető elit ilyen végtelenül gyáva. Állandóan fél valamitől. Fél a környezeti katasztrófától (a közvélemény-kutatások szerint 2000-ben a megkérdezettek 86 százaléka számára a környezetvédelem volt a legfontosabb kérdés), az atomerőművektől, az

öregedéstől, a túlmelegedéstől, az eljegesedéstől, a német erdők pusztulásától, az uborkától. Egész nap rettegnek a rasszizmustól, az antiszemitizmustól, a fasizmustól. Egy percre sem szűnnek meg aggódni a bébifókákért. Ez a ballib elit imád moralizálni, de megveti az erkölcsöt. Azért nem hajlandó magáról hazafiként gondolkozni, mert az a sorsközösség vállalását, sőt, a közjó iránti felelősséget jelentené. Az ő értékrendjük középpontjában azonban az egyéni boldogulás kizárólagossága, az örömszerzés és a jólét fokozása áll. A fogyasztástól várják a kompenzálást mindazért, amit eldobtak maguktól. Feszengnek a német himnusz alatt, a német zászló látványától megrettennek (foci-vb), a német nyelvet szégyellik. (Nemrég Potsdamban voltam egy workshopon, ahol "természetesen" angol volt a munkanyelv, ami egyaránt nehézséget okozott a német team-vezetőnek, illetve az osztrák, magyar, lengyel, litván, német résztvevőknek.)

A kiemelt rész nagyon találó, de „a közjó iránti felelősség” hiányával vádolni a németeket abszurdum; ez egy erősen szolidáris, jóléti társadalom (korábban a szerző épp a jóléti rendszer túlzásait kritizálta).

A németek nem tudnak megbocsátani maguknak. A németek nem szeretnek németek lenni. Tuvia Tenenbom amerikai író új könyvében rögzíti az alábbi beszélgetést, amelyet iskolásokkal folytatott: "Örülsz, hogy ebben az országban élsz"? - "Rendben van".- mondja az egyik. "Ha háború törne ki Franciaország és Németország között, hányan harcolnátok, hogy megvédjétek Németországot?" - Egyikük sem. Ez azért meglepő. De nem kéne meglepődve lennem. Az egyik fiú elmagyarázza: "Ez nem Amerika. Nem vagyunk olyanok, mint az amerikai diákok. Nem ismétljük el minden reggel a hűségesküt az alkotmányhoz." Egy másik diák váratlanul azt mondja: "Dédapám mozdonyvezető volt a háborúban. Kiszolgált a náciakat. Nem tudom, hogy szállított-e embereket a halálba." "Az én dédapám"- mondja egy másik - "az SS-ben volt." "Ezért nem fogjátok megvédeni a hazátokat?" "Igen. Ezért. Ez a mi történelmünk." (I Sleep in Hitler's Room: An American Jew Visits Germany by Tuvia Tenenbom, The Jewish Theater of New York, New York, 2011).

A német elit elcserélte a hazaszeretetet a jólétre és a vele járó szociális juttatásokra. A német szociális ellátórendszer mára túllépett a kritikus határon. Jól tükrözi ezt, hogy a szociális törvénykönyv legújabb kiadása tizenkét kötet, több mint háromezer oldal. A mai német állam fizet operajegyet, házassági tanácsadást, női egyenjogúsági tanácsadást, a biciklizók jogait biztosító munkatársat stb. Minden ballib baromságra van pénz, miközben az osztálytermeket a szülőknek kell kifesteniük, a rendőrnek magának kell fizetnie az egyenruhájáért. Jelenleg minden harmadik befizetett adóeuró támogatásra megy, mégis egyre nő az eltartandók száma. Hiszen a járulék és a segély sok esetben magasabb, mint a munkáért járó fizetés, érthető, hogy a segélyezették egy jelentős része nem akar aktívvá válni. Miután a ballib elit rég lekéste a randevút a valósággal, nem képes azt az egyszerű összefüggést sem felismerni, hogy minél több a támogatás, annál jobban hozzászoknak az emberek, és annál kevésbé érznek késztetést arra, hogy önellátók legyenek.

Ennek ellentmond a Schröderék által kidolgozott „Agenda 2010”, a „Hartz IV”, mely a versenyképesség javítása érdekében korlátozta a jóléti szolgáltatásokat, és amely most ilyen irtózatosan versenyképesé teszi a német ipart. De ettől Németország még mindig erősen jóléti, szolidáris állam maradt.

Ennek a félős elitnek nem volt bátorsága ahhoz, hogy felnőtte váljon, hogy szülő legyen, hogy felelős állampolgárként szeresse a hazáját, büszke legyen a saját nyelvére, kultúrájára. Nincs bátorsága ahhoz, hogy vállalja a múltját, nincs bátorsága ahhoz, hogy szembenézzen a jelen

kihívásaival, és ezért nem vállalja a jövőjét sem. Nincs bátorsága ahhoz, hogy vállalja azt a felelősséget, amit helyzete és Európában betöltött szerepe indokolna. (?? Ő diktál az EU-ban; a válságkezelés az ő szájaize szerint történik.) Raymond Aron egy helyen azt írja, hogy "Nyugat-Európa gyöngesége a félelem, és mivel fél, nincs komoly politikai akarata".

(Ez hülyeség, legalább is a jelenlegi helyzetre aktualizálva; az EU most egy olyan fordulóponton van, hogy a továbblépést a szövetségi állammá történő átalakulás jelentené – ez viszont az ismert dilemmával járna: a déli és keleti periféria országai fizetési-mérleg hiányait ahhoz hasonlóan, automatikusan kellene kiegyenlíteni, amint az egy államon belül történik, a szegény területek/tartományok vonatkozásában. A gazdag országok azonban ezt még nem hajlandók vállalni, mint ahogy a szegények sem hajlandók lemondani megmaradt gazdasági szuverenitásukról.)

Hatványozottan igaz ez a jelenlegi német elite. Politikai akarata, felelősségtudata nincs, ellenben az elviselhetetlenségig arrogáns.

Mások kioktatására mindig kész. Kéretlenül is megosztja mindenkivel az észet, ha arról van szó, hogy antifasiszta harcot vívhat. Mert ahhoz aztán igazán ért, vagy inkább: csak ahhoz ért. (És a gazdasághoz?) Ebben a szünni nem akaró harcban mindenfajta fenntartás nélkül simult egymáshoz Németország két fele. Amikor más ország polgárainak kioktatásáról, a vonalhoz való idomulás számonkéréséről van szó, példás az összhang "oszi" és "veszi" között. Ahogy az egykori NDK mindenkin kérlelhetetlenül számon kérte a szocialista világrendhez való kritikátlan alkalmazkodást, úgy vonja a mai elit is felelősségre azt, aki eltér a politikailag korrekt kánontól. Az 1956-os forradalom és szabadságharc vérbe fojtása után a német elvtársak a megtorlás fokozását követelték, ahogy 1968-ban, a prágai tavasz idején is. De 1981-ben, a Jaruzelski-puccs idején sem haboztak Moszkva beavatkozását követelni. Ezt a tapasztalatot is kamatoztatva lépnek ma együttesen fel, hogy megtanítsák az "új" demokráciáknak, mi a politikailag korrekt elvárás a közbeszédben, a politikai, a kulturális és a gazdasági életben.

6. "Nekem nem lehet hazudni: ott voltam, s üzletileg ezt szerfelett károsnak vélheti a Holocaust-hazudozók ifjabb, szerfölött tehetségtelen, ám annál becsvágyóbb generációja, amely a szentimentalizmusból, az asszimilációs diktatúrából meg az üzleti haszonlesésből indul ki."

Kertész Imre

A zsidók a hetvenes évek óta kollektív terápiás eljárásban dolgozzák fel mindazt a szörnyűséget, amin a zsidóüldözések alatt keresztülmentek. Mondd el fiaidnak, beszéld ki, a kimondott, leírt szó erejével próbáld megszabadítani magad a nyomasztó élményektől, a rémálmodtól, a lelki tehertől, mindattól, ami nyomaszt. Mindez a lélektanból ismert módszere a sikeres gyász munkájának. A túlélőknek azonban ezzel a terápiás módszerrel azt is sikerült elérniük, hogy az elszenvedett megaláztatások miatti szégyenérzetet az áldozatiság felmagasztalásán keresztül egyfajta érdemmé, pozitív állapottá változtassák. Az áldozati kultúra mára a nyugat-európaiság egyik fő ismérvévé vált. Rárimelt ugyanis arra a baloldali toposzra, miszerint az elnyomottak, a szegények oldalán kell állnia annak, aki magát haladónak, vagyis olyannak akarja tekinteni, aki számít.

Mindez oda vezetett, hogy mára megszűntek a hősök, nincsenek példaképek. Csak az

áldozatok számítanak, legyenek azok a holokauszt áldozatai vagy bármely kisebbséghez tartozók. Persze az áldozatok között szigorú hierarchia van, amit a politikailag korrekt kánon rögzít. A holokauszt ugyanis egyedi, és ebből következően a holokauszt áldozatai is azok. Az áldozati kultúra magával hozta a félelem, a rettegés kultuszát is. Aki fél, annak ebben a világban automatikusan igaza van, mert potenciális vagy tényleges áldozattá válhat, és akkor ab ovo megint csak a jó oldalra került, vagyis igaza van. Siker, győzelem, hősiesség - olyan fogalmak, amelyeknek már az említése is szégyellnivaló. Aki tehát valakiben félelmet kelt, az minden esetben a rossz oldalra kerül, hacsak nem eleve "fasiszta", mert akkor még áldozatként sem lehet igaza.

Ebben az áldozati kultúrában a németek persze csak tettesek lehetnek. Még szerencse, hogy a jelenlegi ballib elit még idejében elhatárolta magát a tettesek generációjától, ezért sikerrel sorolhat be az áldozatok közé. Ők a globalizmus, a rasszizmus, a kirekesztők, a haladás és a demokrácia ellenségeinek potenciális áldozatai. Ebben a paradigmában a nem ballib németek az örök tettes szerepére vannak kárhóztatva. Nem remélhetnek feloldozást. Hatvanöt évvel a nemzeti szocialista rendszer kimúlása után még nem kezdhették meg a gyázmunkát, nem szabadulhattak meg a szégyenüktől, hasonlóan ahhoz, ahogy a zsidó áldozatok megszabadultak a megaláztatás szégyenétől. A németek elhallgatják a múltat, a történelem a számukra csupa csapda, hol egy első világháborúban részt vevő déd- vagy nagyapa, aki imperialista célokért fogott fegyvert, rosszabb esetben a császárért, hol egy polgár, persze nyárs- vagy kis-, aztán a sok náciszimpatizáns, esetleg aktív párttag nagyszülő, szülő, esetleg egy a keleti fronton elesett apa, keletről kitelepített nagybácsi.

Mit lehet ezzel kezdeni? Csupa elnyomó, kizsákmányoló, potenciális gyilkos, de legalábbis agresszor, Hitlerért vért ontó tettesek. A ballib ítélet-végrehajtóknak a szemében a 19. század óta nem volt a németeknek egyetlen méltányolható céljuk, igaz ügyük, kivéve talán az NDK-t, ahol mégiscsak a haladást szolgálták, amikor a szocializmus építésén fáradoztak. Szerintük a német az egyetlen olyan nép, amelyiknek nem az volt az elsőrendű feladata, hogy túléljen, hogy kibírja. Ott minden tett vagy nem tett, minden darab papír vagy kő, még az autópályák is, egy szégyenletes múlt relikviái. Nincs használható tradíció, nincsenek példaképek, nincs nemzeti mítosz, ami erőt ad.

[De azért mégis csak van iszonyatos, semmihez sem fogható gazdasági erő.](#)

"Aki a német autópályákról beszél, nem hallgathat a fasiszmusról" - adta ki az utasítást egykor Max Horkheimer. A ballib elit szerint az ilyen és ehhez hasonló sületlenségek még mindig érvényben vannak. A félelem németországi légkörében senki nem meri feltenni azt a kézenfekvő kérdést, hogy mi közük van az autópályáknak a fasiszmushoz? Mi közük a német autópályáknak az olasz fasiszmushoz? Mintha nem lenne egyértelmű, hogy a német autópályáknak mindenekelőtt a német nép nagyszerű teljesítményéhez van közük, a mérnököknek, munkásoknak a kiváló szakmai munkájához, amire még ma is illene büszkének lenni, amit még ma is használ ország-világ. Persze ők arra akarnak utalni, hogy: Adolf Hitler is építtetett autópályákat, úgyhogy pfúj! De ezzel a logikával nem csodálhatnánk a moszkvai metró sem, mert egy részét Sztálin, vagyis a kommunisták építtették. Sem Kína új felhőkarcolóit, mert azt meg a kínai kommunisták emelték. Az orosz vagy a kínai nép eredményeit lekicsinyelni persze politikailag nem korrekt, ezért ilyen összefüggést felvázolni már önmagában gondolatbűn lenne, amit a ballibek azonnal kegyetlenül megtorolnának. Német autópálya tehát: ciki. Moszkvai metró viszont: klassz. Micsoda idiotizmus ez? [\(Elméletileg ez így van, de tapasztalatból tudom: büszkék az autópályáikra.\)](#)

Németország legelismertebb társadalomtudósa, Jürgen Habermas többször kifejtette, milyen "pedagógiai veszélyeket rejt magában", ha a németeket nem tekintik felelősnek a modern európai történelem összes nagyobb katasztrófájáért. (Paul Gottfried: The eternal German Guilt Trip, Taki's Magazin, 2012. 01. 11.) Az utóbbi időben néhány balos, például Günter Grass, azzal próbálja ezt a szégyenteljes német múltat árnyalni, hogy a németeknek is helyet keres az áldozatok sorában. A második világháború végén deportált mintegy 11 millió német között véli meglegelni azokat az áldozatokat, akiknek az érdekében szót emelve felzárkóztathatja honfitársait is a trendik, vagyis az áldozatok közé. Ezt csak azért nézik el neki, mert ő az egyik legemblematikusabb balos értelmiségi Németországban, aki a döntő pillanatban, 1990-ben, többször is hitet tett hazafiatlansága és a német nemzeti célok iránti érzéketlensége mellett, amikor nyíltan kiállt hazája újraegyesítése ellen. Amikor nemrég kiderült, hogy tagja volt az SS-nek, egy rövid időre kínossá vált a ballibek számára, de aztán hamar túltették magukat rajta. Ahogy azon is, hogy Günter Wallraff a Stazinak dolgozott, Gerhard Schröder pedig kancellári székéből a Gazprom felügyelőbizottságának az élére pattant, miután országa nevében több ezer milliárdos szerződést írt alá a kisvártatva az ellenőrzése alá kerülő céggel.

Miután az áldozatnak, a szegénynek, az elnyomottnak a ballib kánon szerint mindig igaza van, illetlenség arra rákérdezni, vajon nem felelős-e ő is azért, hogy ebbe az "irigyelt" kategóriába került. Tett-e kellő erőfeszítést a felemelkedése érdekében? Különösen annak fényében jogos ez a kérdés, hogy az utolsó több mint fél évszázadban nem sok akadály tornyosult az esélyegyenlőség útjában. Megtett-e a leszakadó, a támogatást váró mindent annak érdekében, hogy elkerülje a sorsát? A politikailag korrekt kánon szerint ezek nem legitim felvetések. Erőt mutatni, némán tűrni, összeszorított foggal igyekezni, nemhogy nem elvárás többé, hanem szánelmas, hiábavaló aktus. Az áldozati kultúra mindenhatósága miatt a nyugat önvédelmi reflexe mára szinte teljesen felszívódott. A minap egy német tv-vitában egy hatalmas termetű török férfi egy a multikulturalizmus csődjét kifejtő évrre azzal reagált, hogy az félelmet kelt benne. Képzeljék el, hogy hatna ez a válasz a török televízióban. Nem csoda, hogy a nyugat-európai identitások ebben az állapotukban nem képesek vonzerőt gyakorolni a betelepedett kisebbségekre.

7. "Roppant súlyos következménnyel jár az ember számára, ha túlságosan sok biztonsággal van körülvéve. A biztonság élménye megöli az életet."

Ortega y Gasset

A német ballib elit rajongott a kettéosztott Németországért. Valóban, de nem az alább leírtak miatt, hanem – az előző logikát folytatva – büntudatból! (Fasiszták voltunk, megérdemeltük, hogy kettéosztottak.) Az NSZK-ért azért, mert biztosította a számára azt az anyagi jólétet, amin identitása alapult. Jómódú, esetenként gazdag polgárként beutazhatta a világ legkellemesebb üdülőhelyeit, ami elégtétellel és a szegényebb nemzetekkel szemben érzett felsőbbrendűségi érzéssel töltötte el őket. Volt tehát jólét, presztízs, amit előszeretettel ízesítettek némi moralizálással, főleg a megfelelő hőmérsékleten tárolt száraz vörösbor kortyolgatása közben. Ők ugyan nem vállaltak felelősséget semmiért, de nem csináltak titkot belőle, hogy szívük a mindenkori elnyomottak és kizsákmányoltak oldalán dobog, feltéve, ha azok nem a kommunista rendszerekben sínylődtek. Az NDK-t is szerették, hiszen ők a jövőt építették, ezért az értük drukkolók mintegy automatikusan biztosították maguknak a helyet a haladók, a munkásosztály oldalán. Jaj, mindez olyan izgalmas volt! Az NDK-ban volt népi tulajdon, kizsákmányolásmentes élet, munkás-önigazgatás és egyenlő bérek az egyenlő munkáért. Persze leginkább csak távolról szimpatizáltak velük, mert macerás volt odautazni, azonkívül ott nem voltak jó éttermek, jó borok, jó éjszakai szórakozóhelyek. Ha nem dolgoztak volna az ottani elvtársak olyan elkötelezetten a jövőn, sivárnak és nyomasztónak

tűnhetett volna az NDK-beli élet, ami persze nem volt az, hiszen az a heroikus küzdelem, amit a tökéletes társadalom kiépítésért vívtak az elvtársak, minden bizonnyal kárpótolta őket a Nyugat amúgy is talmi vibrálásáért. A ballib média megmondóemberei mind a fenti képet erősítették. Az NSZK állandó képviselőjeként az NDK-ban dolgozó Günter Gaus tudósításaiból is az derült ki, hogy az NDK olyan szociális paradicsom, ahol még természetes állapotokban találhatók meg az emberek, akiket nem rontott el a rosszindulat és az önzés. [Stefan Wolle, Die heile Welt der Diktatur. Alltag und Herrschaft in der DDR 1971-1989, Bonn, 1998, 82. o.] Tisztára, mint az őslakosok a távoli gyarmatokon!

1986 kora nyarán a SED propagandaosztálya NDK-s körutazásra hívott hat befolyásos balos újságíró. Köztük volt Theo Sommer, a tekintélyes Die Zeit főszerkesztője is (1973-1992; 1992-2000 az újság kiadója). Sommer 1958-ban kezdett a Zeitnek dolgozni. 1969-70-ben Helmut Schmidt hadügyminiszter tervezési csapatát vezette a védelmi minisztériumban. 1970-től 1972-ig tagja volt a szövetségi kormány védelmi bizottságának. Könyvében, amelyben NDK-s tapasztalatait összegezte (Reise ins andere Deutschland, Rowohlt, 1986), olyan idealizált képet festett az NDK-ról, amilyenre egyetlen a szovjet kommunista diktatúrát elviselni kényszerülő kollégája sem vetemedett volna. Sommer szerint Honecker, aki fogadta és kedélyesen elcsevegett vele, olyan felvilágosult uralkodó, akinek nemzetépítő munkáját nem zavarhatja meg a maroknyi jelentéktelen, bár zömében jóakarátú, azonban mindenképpen komolytalan ellenzéki aknamunkája (Patrik von zur Mühlen: Repression und Opposition in der DDR der achtziger Jahre und ihre Wahrnehmung in der Bundesrepublik. Friedrich Ebert Stiftung). Nem az ilyen Gaus-, Sommer-, Marion Grafín Dörnhoff-féléket nevezte Lenin "hasznos hülyéknek"? Az ember azt hihetné, hogy a Német Szövetségi Köztársaság honvédelmi minisztériuma politikai tervezéssel foglalkozó stábjának vezetője, aki évekig volt országa védelmi bizottságának tagja, nem tarthat a legnaivabb, leghiszékenyebb emberek közé. Sommer és Gaus többekkel együtt felelős azért, hogy az NDK-ról ilyen és ehhez hasonló kép élt a német baloldali elitben. Érdekes és tanulságos, ahogy ma, húsz évvel az NDK kimúlása után a "tekintélyes" (ez ennek a sajtóterméknek az állandó jelzője a baloldali magyar médiában) Die Zeit erről a vállalkozásáról beszámol:

"A Zeit szerkesztői egy sor gyárat meglátogattak: kikötőt, acélkombinátot, nyomdagépeket előállító gépgyárat, a Carl Zeiss Jenát. Elvitatkoztak egy érettségire készülő osztállyal Bad Doberauban, a Drezdai Művészeti Akadémia tanáraival, az Oranienburg melletti Lehnitz tüzéregységének katonáival (először vettek részt nyugatnémet újságírók a néphadsereg lögyakorlatán). Kimerítő vitát folytattak a Politikai Bizottság négy tagjával (Axen, Felfe, Hager, Mittag), két kerületi titkárral (Timm-Rostock, Modrow-Drezda) és egy csomó főpolgármesterrel (Drezda, Gera, Eisenhüttenstadt, Weimar). Beszéltek egy tucat újságíróval, sok színésszel, egy a nőkérdést kutató nővel, két püspökkel, egy sor központi bizottsági taggal, Reichelttel, a környezetvédelmi miniszterrel, Gysivel, a SED KB egyházi ügyekért felelős államtitkárával és a tudós Manfred von Ardenne. Berlin és Gera főépítészei terveikről számoltak be nekik, Stralsundban, Rostockban, Drezdában és az NDK fővárosában az utazók szanalási és helyreállítási projekteket tekintettek meg. A Zeit szerkesztői nem áltatták magukat: amit láttak az egy rész volt, legjobb esetben egy keresztmetszet. De nem volt az a benyomásuk, hogy megrendezett dolgokat láttak volna. Amit láttak, a valódi NDK volt, nem a teljes valóság, de nem is Patjomkin-homlokzat. Még a valutás NDK is, amiben ők mozogtak, ha megalázó és dühítő is, mégiscsak keletnémet realitás volt." (Eine Zeit-Serie über die DDR)

Sommer könyvében az NDK virágzó ország, csupa idill: mindenhol építkezések, modernizálás, szeretetteljes restaurálás. Az életszínvonal egyre javul, az emberek nincsenek elidegenedve, emberi melegség mindenhol. Ott, a másik oldalon, az NDK-ban - írja a

stratégiai elemző, akinek Helmut Schmidt munkaadója, barátja és harcostársa - egy olyan szociális rendszer jött létre, ami az NSZK szociális piacgazdaságát sok tekintetben elhomályosítja. Sehol munkanélküliség, az alapvető élelmiszerek árát - kenyér, hús, vaj, tej, tészta, krumpli - negyed évszázada nem emelték. A zsemle még mindig 5 pfennig. Csoda, hogy az NDK vezetése magabiztos és laza? Hogy a hatalmasok és a polgárok közötti viszony ilyen kötetlen? (Fleischhauer, 163. o.) Gerhard Schröder későbbi kancellár (SPD, 1998-2005) is megmondta: Erich Honecker egy mélyen becsületes, megbízható ember ("Das ist ein zutiefst redlicher Mann"; 1985. december 21.).

Így aztán az NDK összeomlása, polgárainak elemi erővel kifejezésre juttatott akarata, hogy mindenüket hátrahagyva elmeneküljenek, igencsak váratlanul érte a balliberális német elitet. Amikor ők akartak forradalmat, 1968-ban, a nép érdektelen maradt, és magára hagyta őket. 1989-ben azonban a nép maga lépett fel, a lábával szavazott, amikor tízezzrel menekült Magyarországon keresztül Nyugatra, illetve, amikor áttörte és lebontotta a berlini falat. Aminek a tiszteletére a német lutheránus egyház kifejezett tiltása miatt nem húzhatták meg a harangokat.

8. 1989-ben döntött a nép. Elege lett a szocializmusból, a "laza és magabiztos" kommunista diktátorokból, az NDK-ból, a Lengyel, Magyar, Bolgár, Román stb. Népköztársaságokból. Szabadságot akart és demokráciát. Maga akarta kezébe venni a sorsát. Hogy ezt a baloldali nyugatnémet elit elhazudhassa, kapóra jött neki Egon Krenznek, az utolsó SED-vezérnek az események értékelésére kiízzadt magyarázata a fordulatról. Vagyis a Lipcse, Berlin, Prága, Budapest és Bukarest utcáira vonuló nép nem döntötte meg a szocialista rendszert és aratott fényes és visszafordíthatatlan győzelmet a kommunista diktatúra felett. Nem, ami végbement, az csak egyfajta fordulat volt, "Wende", amit a felvilágosult szocialista vezetés vezényelt le, mert annyira "felvilágosult és laza" volt, és mert a "köztük és a polgárok közötti viszony olyan kötetlen volt". Forradalomról, a nép akaratáról és döntéséről szó se essen, hiszen a baloldali véleményformálók szerint a nép ilyen akarata, ha lett volna, feltétlenül haladásellenes lett volna, és különben sem kértek rá engedélyt tőlük, akik tévedhetetlenül el tudják dönteni, mikor kell a népnek kifejeznie az akaratát és milyen célok mellett. Tetszett volna forradalmat csinálni 68-ban! Az rendben lett volna. 89-ben nem volt rendben, ezért nem is volt. A két Németország újraegyesülése sem volt rendben. Ők nem akarták, mégis megtörtént. Megtörtént, mert - Németország és Európa szerencséjére ([ezzel a szerencséjével azért várjunk még...](#))- a megfelelő időben a megfelelő helyen a megfelelő ember állt: Helmut Kohl. Ha a ballibek lettek volna kormányon, nem lett volna német egység, efelől senkinek se legyen kétsége. Nem akarták az SPD vezető politikusai, nem akarta a ballib elit. ([Meg nem akarta Margaret Thatcher – „jobbról”, ha úgy tetszik, meg nem akarta Francois Mitterand sem – „balról”.](#)) Márpedig ha nem lett volna német egység, nem egyesülhetett volna Európa sem. Mert, ahogy Aron mondta: *"Ha két Németország volt, két Európa volt."** ([Ez hülyeség – a németek mindig sok államban, szétszabdalva éltek; az európai egységet nem a németek kettéosztottsága, hanem az ideológiai megosztottság akadályozta! - Ilyen alapon egyúttal egy újabb Anschluss-szal Ausztriát is egyesíteni kellett volna...](#))

"Jobban nyugtalanít minket a növekvő ózonlyuk, a kipufogó gázok hatása, mint a kettéosztottság. És joggal. A régi német kérdést már magunk mögött hagytuk, csakúgy, mint a független európai nemzetállamok történetét" - jósolta Egon Bahr, a szociáldemokraták egyik legtekintélyesebb politikusa 1988 novemberében. [Én emiatt környezetgazdászként sem ítélném el.](#) Az újraegyesített Németország későbbi kancellárja, Gerhard Schröder többször is

élesen kikelt a német újraegyesítés ellen: *"Negyvenévnnyi Szövetségi Köztársaság után egy új németországi generációnak nem kéne az újraegyesítés esélyéről hazudni. Ilyen esély nincs."* (Bild, 1989. június 12.) *"Abszurd, hogy az NSZK azt a pénzt, amit nyugatnémet cégek keresnek meg, arra fordítsa, hogy konkurenciát épít magának Kelet-Németországban."* (Deutscher Depeschendienst, 1993. szeptember 15.) *"Meg kell akadályoznunk, hogy NDK-sok olyan járandóságokat vehessenek igénybe, amelyekért NSZK-sok teljesítettek, például nyugdíj- vagy munkanélküliségi biztosításokat."* (Express, 1990. január 27.) *"Az újraegyesítésre irányuló politika reakciós és nagyon veszélyes."* (Hannoverische Allgemeine Zeitung, 1989. szeptember 27.) *"Az én álláspontom az, én nem hiszem, hogy az újraegyesítés történelmi esély lenne a számunkra. Az újraegyesítésnek ebben a formában nincsenek partnerei keleten, nyugaton, főleg nyugaton nincsenek."* (1989. május 11., Landtag, tartományi törvényhozás)

Itt Schmidt Mária nagyon melléfog: NEM AZ VOLT A BAJ, HOGY NÉMETORSZÁG KETTÉOSZTOTT VOLT; HANEM AZ, HOGY AZ NDK-BAN DIKTATÚRA VOLT.

Johannes Rau (SPD) aki 1978-98 között Észak-Rajna-Vesztfália miniszterelnöke, 1999-től 2004-ig Németország köztársasági elnöke volt, az 1989. november 18-i pártnapon, Kölnben azt követelte, hogy hagyják végre abba az absztrakt vitát az újraegyesítésről. Hans-Jochen Vogel, 1987-91 között az SPD elnöke, 1983-1991 között frakcióvezető, a Süddeutsche Zeitungban (1989. november 30.) azzal a jól ismert baloldali topossal próbálkozott, hogy az újraegyesítés a régihez való visszatérés lenne, most azonban a jövőbe mutató modellre van szükség. Oskar Lafontaine, a szociáldemokraták egykori kancellárjelöltje 1989. december 18-án, a berlini pártnapon kijelentette, hogy az újraegyesítés történelmi baromság. ("Welch ein historischer Schwachsinn!")

Joschka Fischer hesseni zöld frakcióvezető, később az újraegyesült Németország külügyminisztere egy Bunte-interjúban kifejtette: *"Egy újraegyesített Németország elfogadhatatlan lenne a szomszédaink számára. Az a tény, hogy az alaptörvény lehetőséget ad erre, ha megvalósulna, szerencsétlenséget hozna a német népre. Nem tudom elképzelni, milyen előnnyel járna a németek számára az újraegyesítés."* (1989. július. 27.) **Igaza van; milyen előnnyel járt? A nyugatiak még mindig fizetik a szolidaritási „Abgabe”-t, a volt NDK tartományok pedig tönkrementek, gazdaságilag még mindig nem tudtak talpra állni; még mindig folyik az elvándorlás Keletről Nyugatra. 2000-ben, tíz évvel az újraegyesítés után az EU regionális munkanélküliségi listáján a tíz első helyezett eurorégió között hat keletnémet volt. Most kétszer akkora a munkanélküliség Keleten, mint Nyugaton, az egy főre jutó GDP a nyugati 70%-a. A demokráciát, a többpártrendszert és a piacgazdaságot egy külön államban is megkaphatták volna.**

Nem lenne szabad összekeverni a két dolgot: a volt NDK demokratizálását és az újraegyesítést. Ha az NDK megmarad külön állammak, meg tudta volna védeni gazdaságát; ami történt viszont: az újraegyesítés védtelenné tette, a nyugatnémet cégek kifosztották, lerabolták. Külön államként hasonló problémákkal küszködött volna, mint mi most és a periféria többi országa a központtal, de újraegyesítve a teljes gazdasági megsemmisítés lett a sorsa.

Egy kicsit részletesebben: az újraegyesítés előtt 1:4-hez volt a keleti és a nyugati márka aránya; a német kormány ezt 1:2-re, sőt, a lakossági megtakarítások tekintetében 1:1-re változtatta, azaz: a keletnémet márkát felértékelte a két-, illetve négyszeresére. Ezáltal nagy

örömöt okozott a keletnémet lakosságnak, mert nem konvertibilis keleti márkájukért 1:1-ben nyugatnémet termékeket vásárolhattak, de agyonvágta a keletnémet ipart. (Ez olyan, mintha 150, illetve 75 forintért kapnánk egy eurót. Ilyen árfolyam mellett nincs az a magyar termék, amit exportálni lehetne, és nincs az a nyugati termék, amit ne lenne érdemes behozni.) Ez az intézkedés felért a keletnémet ipar szőnyegbombázásával. Hiába költött a Treuhand kb. 2000 md dollárnak (!) megfelelő összeget a keletnémet infrastruktúra és ipar helyreállítására, a beáramló nyugatnémet cégek nem a meglévőket modernizálták, hanem azokat tönkretéve a sajátjukat hozták be, illetve piacot vettek.

És végül a nagy öregek: Willy Brandt és Helmut Schmidt. Brandt szerint az újraegyesítés iránt táplált remény a második Német Köztársaság alaphazugságává vált. ("Die Hoffnung auf Wiedervereinigung wurde geradezu zur Lebenslüge der zweiten deutschen Republik" - Frankfurter Rundschau, 1988. szeptember 15.) Schmidt szerint az egyesített Németország nem Kohl érdeme, hanem az amerikaiaké, és elsősorban Gorbacsové. Nekik jár érte a hála. (Gorbacsov a világtörténelem legnagyobb balekja: néhány száz vagy ezer lakásért, melyet a németek építettek fel a visszavonuló hadsereg tisztjei számára, feladta Oroszország középeurópai stratégiai pozícióit.)

Na ná, hogy a ballib értelmiségiek sem voltak különben kedvenc politikusaiknál. A Der Spiegel című ugyancsak befolyásos baloldali orgánus főszerkesztője, Erich Böhme ki is adta a jelszót: Nem akarok újraegyesítve lenni! ("Ich möchte nicht wiedervereinigt werden.") És persze az adu ász, Auschwitz felemlegetése sem maradhatott el. Az akkor még makulátlannak tartott lelkiismeret-felelős, Günter Grass 1991 februárjában le is szögezte: az iszonyat helyszíne, Auschwitz kizárja, hogy újra egy egységes német állam jöjjön létre. Walter Jens is egyetértett vele. Szerinte is elképzelhetetlen az újraegyesítés Auschwitz után.

Az NDK kimúlása, a két Németország újraegyesülése (Brandt ekkorra már, hogy mentse, ami még menthető a baloldal számára, arról beszélt, hogy összenőtt, ami összetartozott) egyértelműen bizonyította, hogy a Német Szövetségi Köztársaság baloldali értelmiségi és politikai elitje a 20. század végének legfontosabb pillanatában hátat fordított hazájának. Szembefordult nemzete érdekeivel. **Hülyeség! DEMOKRATIKUS ÁTALAKULÁS ≠ ÚJRAEGYESÍTÉSSEL!!!** Az vajon miért nem lehetett német hazafi, aki az NDK demokratizálását akarta, újraegyesítés nélkül? Ezzel a logikával az az igazi német hazafi, aki Ausztriát is vissza akarná csatolni! Aki meg Svájcból és Észak-Olaszországból ki szeretné kanyarítani a német részt, az még nagyobb! A német baloldal újraegyesítés-ellenessége nem hazafiatlanságának bizonyítéka!

Nem arról van tehát szó, és ezt a fenti idézetek kellően bizonyítják, hogy nem ismerték volna fel a történelmi pillanatot, az esélyt, hanem arról, hogy nem akarták az egységes Németországot. "*Nem a lipcsei vagy a prágai nép győzött, hanem a kapitalizmus*" - nyilatkozta el magát 1989 decemberében Günter Grass. (Szerintem: a lipcsei és a prágai nép **ÉS a kapitalizmus győzött.**) Hasonló véleményen voltak elvtársai is. Habermas szerint, aki szintén feltétlen tekintélynek számít az ő köreikben, a "DM-nacionalizmus" győzedelmeskedett, vagyis a keletnémetek fogyasztási vágya, más szóval kapzsisága, ami természetesen igencsak visszataszító, vagy, ahogy a már idézett Günter Gaus oly helyesen rámutatott: ellenforradalmi. Otto Schilly, Baaderék egykori ügyvédje, a Schröder-kormány belügyminisztere, 1990. március 18-án, az első demokratikus választás estéjén banánszózatot mutatott fel magyarázatként, amikor a tv-ben arról kérdezték, miért is döntött a nép az NDK ellen és a CDU mellett. Vagyis az NDK-sok fogyasztani akartak, ami nem legitim, azt csak a nyugaton élő ballib értelmiséginek szabad és illik. Nekik, akik az NDK "szociális

paradicsomában" éltek, ott, "ahol még természetes állapotukban találhatóak meg az emberek, akiket nem rontott el a rosszindulat és az önzés", nekik kutya kötelességük lett volna tovább munkálkodni a szocializmus tökéletesítésén, vagy ha már mindenképpen változást akartak, egyfajta harmadik út kikísérletezésén. Ne már, hogy az a sok lelkesedés és jóindulatú odafigyelés, amit Nyugaton élő elvtársaiktól kaptak, egyszerre kárba vesszen. Ők ott, Nyugaton csakis azért fanyalodtak a jólétre és a fogyasztásra, mert a történelem megfosztotta őket attól a lehetőségtől, hogy a haladásért, a szocialista jövőért tevékenykedhessenek. 68-ban megpróbálták. Nem sikerült. De az NDK-soknak, a szocialista országokban élő népeknek megadatott ez a kiváltság, és ők mégsem kérnek belőle? Ez igazi pofátlanság, sőt hálátlanság a részükről. Érthető tehát, hogy a vérig sértett ballib elit miért nem akarta a német egységet. És Európa egyesülését sem.

A nyugatnémet „ballib”-nek ezt a gondolkodásmódját érteni vélem: a diktatúra és a tervgazdaság tarthatatlanságával és hiányosságaival nyilvánvalóan tisztában voltak. De ők azt is látták, mit jelent a monopolkapitalizmus. (Mi csak most kezdjük érezni, mit is jelentünk a nyugati tőke számára: megszerzendő koncot, kifosztandó területet, kizsákmányolandó népet.) Nem rovom fel nekik, hogy szerették volna, ha sikerül a szocializmusnak és tervgazdaságnak nevezett kísérlet. (De még mielőtt valaki különféle bélyegeket ragasztana rám; húsz éven át voltam keleteurópa-kutató; van némi fogalmam e kategóriák összefüggéséről...)

Változatlanul: a demokratikus átalakulás ≠ újraegyesítéssel!

Ennek az elitnek a számára a hazaszeret, a nemzeti szolidaritás, a patriotizmus elavult fogalmak voltak, és azok is maradtak. Helyüket olyan célok töltötték be, mint a haladás, a multikulturalizmus, az internacionalizmus, az osztályharc, a nemek harca, a feminizmus, a genderizmus stb. Ezek a pótlékok azonban egyszerre semmivé foszlottak, amikor történelmi döntés előtt álltak. És már erkölcsi érzékükre sem támaszkodhattak.

Kohl második államalapítóként vonul majd be nemzete történelmébe. (Ne hamarkodjunk el az értékelést; mi még nem vagyunk „a történelem”. A görögök és portugálok a náci Németországot látják a maiban... És ez még nem lefutott játék; a fejlett Nyugat és a déli és keleti periféria ellentétei még csak most kezdenek kibontakozni... Kérdéses, hogy a németek, Európa vezető gazdasága, ezt meg fogja-e tudni oldani.) A legnagyobbak közé. Ők pedig, a sajtó, az értelmiségiek kegyeltjei, legfeljebb a fenti nemzetellenes idézeteikkel szerepelnek majd hazájuk történelmében. Mert csak a kitüntetett pillanatok emléke marad meg. Csak azokat a tetteket tartja számon a nemzeti emlékezet, amelyek nagy változásokat indukálnak. A vasfüggöny és a berlini fal lebontása, ami lehetővé tette Németország és Európa újraegyesítését, ilyen események voltak.

Sokadszor: Európa újraegyesítése két Németország mellett is megtörténhetett volna; azt nem a két Németország, hanem az ideológiai megosztottság akadályozta.

Visszaadták a hitet a szovjet megszállás alatt, diktatúrákban élőknek abban, hogy a történelemben az utolsó szó a szabadságé. Illő még egy nevet megemlíteni, Franz-Josef Straussét. Persze, ő sem tartozott a balosok kedvencei közé. De 1973-ban, a mindent elsöpörni kész ballib támadásokkal dacolva, alkotmánybíróági ítélettel semmisítette meg a tervezett német-német alapszerződés azon kitételét, amely elismerte volna az NDK-állampolgárságot. Tudta, ahogy Kohl is, és a német nemzet túlnyomó többsége is, hogy soha nem mondhatnak le honfitársaikról, hogy felelősek értük, felelősek egymásért, felelősek Európáért. Ők ez elől a felelősség elől soha nem tértek ki. Németek és nem németek, európaiak és nem európaiak

egyaránt sokkal tartozunk nekik. Ők voltak azok, akik értették az idők szavát, korszerűek, sőt modernnek tudtak lenni egy olyan korban, egy olyan Németországban, amelyet fogságba ejtett 68-as, megújulásra képtelen, gyáva és begyöpösödött elitje.

Budapest, 2011. szeptember-január

* "A németek 88 százaléka elégedetlen a jelenlegi gazdasági rendszerrel, mert az nem oldja meg a szociális kérdéseket, a környezeti problémákat, és mert az elosztás igazságtalan. A Die Linke-nek az a válasza erre, hogy több közösségi tulajdon kell... Ez az őskereszténységhez vezet vissza minket, ahol közösen kezelték a javakat. A bankok világában is sürgősen szükség van a közösségi tulajdonra. Ha a jövőben is a magántulajdonosokra bizzuk a bankokat, akkor mindenki el fogja veszíteni a pénzét. Az energiaellátásnál is közösségi tulajdonra van szükség. A Die Linke az energiaellátás közösségivé tételét akarja. A kambodzsai viccdiktatúrát, remélem, nem akarja összefüggésbe hozni a közösségi tulajdonnal?" Oskar Lafontaine (bei Anne Will, ARD, 2011)